

**ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΜΕ ΘΕΜΑ
«ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ
ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ»
11 ΙΟΥΝΙΟΥ 2009**

**Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΕΝΙΑΙΟΥ ΦΟΡΕΑ ΥΔΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ**

**Χάρης Όμορφος,
Εκτελεστικός Μηχανικός 1^{ης} τάξης,
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων,
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων
και Περιβάλλοντος**

Δομή της Παρουσίασης

- **Ανάγκη δημιουργίας κατάλληλου θεσμικού πλαισίου διαχείρισης υδάτινων πόρων.**
- **Ιστορική αναδρομή.**
- **Παρουσίαση νομοσχεδίου για τη δημιουργία Διεύθυνσης Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων (ΔΕΔΥ).**

Ανάγκη δημιουργίας κατάλληλου θεσμικού πλαισίου διαχείρισης υδάτινων πόρων

Υφιστάμενο νομικό πλαίσιο

**Αρμοδιότητες ρυθμίζονται από πέραν
των 14 διαφορετικών Νόμων**

Σοβαρά προβλήματα από την υφιστάμενη νομοθεσία

- Το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο δυσχεραίνει την παρακολούθηση και τον έλεγχο των υδάτινων πόρων, την ολοκληρωμένη και λεπτομερή ρύθμιση της ανάπτυξης και της διαχείρισης τους, προκαλώντας σοβαρά προβλήματα.
- **Παράδειγμα η υπεράντληση των υπόγειων νερών.** Ο έλεγχος των αντλήσεων από γεωτρήσεις ήταν και είναι ανεπαρκής και αναποτελεσματικός λόγω:
  - πολυτεμαχισμού και επικάλυψης αρμοδιοτήτων για την έκδοση αδειών γεωτρήσεων,
  - αδυναμίας εξάσκησης αποτελεσματικού ελέγχου για την εφαρμογή των όρων των αδειών, και
  - έλλειψης αποτρεπτικών κυρώσεων και ποινών στην υφιστάμενη νομοθεσία.

Ανάγκη για αναθεώρηση θεσμικού πλαισίου

- Ο κατακερματισμός ευθυνών οδηγεί σε σπατάλη και αποσπασματική αντιμετώπιση των προβλημάτων.
- Αδυναμία εξάσκησης ενιαίας και αποτελεσματικής αντιμετώπισης της ανάπτυξης και της χρήσης των υδάτινων πόρων.
- Επιδείνωση της κατάστασης λόγω κλιματικών αλλαγών:
  - Μείωση βροχόπτωσης, αύξηση θερμοκρασίας, ανομβρίες.
  - Διάθεση νερού ακόμη πιο κρίσιμη.
- Ανάγκη για ολοκληρωμένη προσέγγιση και **αναθεώρηση θεσμικού πλαισίου.**

Ιστορική Αναδρομή

Πρώτες διαπιστώσεις για ανάγκη αναθεώρησης του θεσμικού πλαισίου

1961

- Μελέτη Thorp: “Η Κύπρος: Εισηγήσεις για ένα Πρόγραμμα Ανάπτυξης».
  - ΤΑΥ δεν είχε εξουσίες, ήταν αδύναμο να λάβει διορθωτικά μέτρα, μπορούσε μόνο να υπολογίσει τον ρυθμό της καταστροφής.

1963

- Έκθεση Krausz – Caronera:
  - Χαρακτήρισαν την υφιστάμενη υδατική νομοθεσία, σαν ένα παράξενο μίγμα νόμων.
  - Επέκριναν το μοίρασμα αρμοδιοτήτων, τα διάφορα είδη υδατικών δικαιωμάτων και τις συνταγματικές διατάξεις.
  - Εισηγήθηκαν την ανάγκη για εγκαθίδρυση μιας Αρχής Υδάτων σαν Κυβερνητικό Τμήμα ή Ημικρατικό Οργανισμό.

Περαιτέρω προτάσεις για θεσμική αναμόρφωση

1970

- Εκθέσεις Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας (Caronera & Rajah) και Ινστιτούτου Κυπριακών Σπουδών (RI Nunez) με εισηγήσεις για δημιουργία ανεξάρτητης ή ημιανεξάρτητης Υδατικής Οντότητας με Διοικητικό Συμβούλιο.
- Έκθεση Χ. Κοντεάτη πρότεινε ίδρυση κυβερνητικού φορέα για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων με διοικητικό συμβούλιο από τους Υπουργούς Γεωργίας, Εσωτερικών, Εμπορίου και Οικονομικών.
  - ΤΑΥ πυρήνας του φορέα σε εκτελεστικό επίπεδο.

1974

- Το θέμα παραμερίστηκε μετά την Τουρκική Εισβολή.

Ενιαίος Φορέας: Προϋπόθεση για τη διαχείριση μεγάλων υδατικών έργων

1980

-

1989

- Κατασκευή μεγάλων υδατικών έργων.
  - Διεθνής Τράπεζα: Προϋπόθεση για τη διαχείριση των νέων έργων η δημιουργία Ενιαίου Φορέα. Συμβατική υποχρέωση της Δημοκρατίας μέσω των συμφωνιών των Δανείων.

1989

- Λεπτομερής μελέτη από Βρετανικό Οίκο Συμβούλων Μηχανικών (Rofe, Kennard & Lapworth – Southern Water Authority).
  - Σύσταση δημιουργίας Ενιαίου Φορέα Υδάτων υπό μορφή ημικρατικού οργανισμού στον οποίο να συγκεντρωθούν όλες οι εξουσίες, καθήκοντα και αρμοδιότητες.

Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου και Ανώτατου Δικαστηρίου

1997

- Υπουργικό Συμβούλιο:
  - Αποφάσισε την ίδρυση και λειτουργία Ενιαίου Φορέα Διαχείρισης Υδάτων μέσα στη Δημόσια Υπηρεσία.
  - Όρισε το ΤΑΥ ως τον Ενιαίο Φορέα.

1998

- ΑΚΕΛ – Αριστερά – Νέες Δυνάμεις κατέθεσε πρόταση νόμου με τίτλο: «Ο Περί της Σύστασης Αρχής Υδάτων Νόμος του 1998».

2000

- Ψηφίστηκε από τη Βουλή στις 19 Οκτωβρίου 2000.
- Ακυρωτική απόφαση από το Ανώτατο Δικαστήριο.
- Αντισυνταγματικές πρόνοιες: Η ενιαία διαχείριση των υδάτων έχει ανατεθεί από το Σύνταγμα στην εκτελεστική εξουσία και δε μπορεί να μεταβιβαστεί σε άλλο όργανο.

Ετοιμασία Νέων Νομοσχεδίων

2001

- «Ο Περί Ενιαίου Φορέα Υδάτων Νόμος του 2001», εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 04 Ιουλίου 2001. Κατατέθηκε στη Βουλή (12/07/01) αλλά εκκρεμούσε η ψήφιση του.

2003

- Το Μάρτιο του 2003, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ζήτησε τη μη προώθηση του, καθώς λόγω της επικείμενης ένταξης της Κύπρου στην Ε.Ε., το Νομοσχέδιο έπρεπε να τροποποιηθεί ουσιαστικά.

2008

- Νέο νομοσχέδιο «Ο Περί των Αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμος του 2008».

Παρουσίαση νομοσχεδίου για τη δημιουργία Διεύθυνσης Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων (ΔΕΔΥ)

Ο περί των Αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμος του 2008

- Έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 06/02/08.
- Διορισμός υπουργικής επιτροπής με Υπουργούς Γεωργίας, Φυσικών Πόρων & Περιβάλλοντος (Πρόεδρος), Οικονομικών & Εσωτερικών.
  - Σκοπός η επεξεργασία των νομοθετικών, δημοσιονομικών, τεχνικών & διοικητικών μέτρων για υλοποίηση της Απόφασης.
- Εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών για αναδιοργάνωση ΤΑΥ.
  - Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης & Προσωπικού ολοκληρώσει κατά προτεραιότητα τη μελέτη για τις ανάγκες σε προσωπικό από τη δημιουργία της Διεύθυνσης Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων.

Κυριότερες Πρόνοιες Νομοσχεδίου

ΤΑΥ καθίσταται Διεύθυνση Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων.

- Ρυθμίζονται νομοθετικά οι αρμοδιότητες που σήμερα ασκούνται από το ΤΑΥ χωρίς να υφίσταται το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο.
- Μεταβιβάζονται στη ΔΕΔΥ όλες οι αρμοδιότητες που αφορούν ή σχετίζονται με τη διαχείριση των υδάτων που σήμερα ασκούνται από τους Επάρχους και το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως.
- Καλύπτεται το κενό στα θέματα της ασφάλειας των ταμιευτήρων.
- Καθίσταται δυνατή η συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων στη διαμόρφωση της κυβερνητικής υδατικής πολιτικής, μέσω της εκπροσώπησής τους στη ΣΕΔΥ.

Κυριότερες Πρόνοιες Νομοσχεδίου (συνέχεια)

- Επιτυγχάνεται ολοκληρωμένος έλεγχος στη λήψη επιφανειακού και υπόγειου νερού μέσω μιας ενιαίας άδειας υδροληψίας.
- Καθίσταται δυνατή η επιβολή των ανάλογων τελών και δικαιωμάτων ώστε να επιτυγχάνεται η ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος και η εξοικονόμηση και παραγωγική χρήση του.
- Προβλέπονται αυστηρές αποτρεπτικές ποινές για παραβάσεις της υδατικής νομοθεσίας.
- Παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση κανονισμών για τη διαχείριση των νερών.

Προτεραιότητα: Κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο για ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτων

- Ο υπό αναφορά Νόμος, σε συνδυασμό με τον Περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμο, θα μπορούσε να παρέχει στη ΔΕΔΥ τις απαραίτητες αρμοδιότητες και εξουσίες για να εξασκεί ρυθμιστικό ρόλο και σε θέματα στα οποία εμπλέκονται τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας και Συμβούλια Αποχετεύσεων.
- Ο Ενιαίος Φορέας Υδάτων ή η ΔΕΔΥ έχει ακολουθήσει μια περιπετειώδη πορεία μέσα στο χρόνο.
- Πρέπει να προχωρήσουμε στην **αναθεώρηση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου για ολοκληρωμένη και ορθολογιστική διαχείριση όλων των υδάτινων πόρων της Κύπρου.**

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ